

Dosarul nr. 2ra-1400/2021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. N. Patrașcu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, D. Dulgieru, I. Secrieru)

ÎNCHEIERE

06 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Societatea pe Acțiuni „Moldasig”, reprezentat de avocatul Adam Gheorghii,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Moldasig” împotriva lui Alexandru Diacenco cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 18 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Alexandru Diacenco, a fost casată hotărârea din 16 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a fost emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 29 octombrie 2018 SA „Moldasig” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandru Diacenco cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 09 septembrie 2017, a avut loc un accident rutier cu implicarea mijloacelor de transport de model XXXXX și XXXXX. Vinovat de producerea accidentului rutier și cauzarea prejudiciului material, conform deciziei poliției rutiere a fost recunoscut șoferul automobilului de model XXXXX, Diacenco Alexandru, care posedă un certificat de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto eliberat de Societatea pe Acțiuni „Moldasig”.

În acest sens, a afirmat reclamantul că a întocmit două dosare de daune înregistrate sub numărul D/RCA/17-1584 și D/RCA/17-1586.

La 11 septembrie 2017, SA „Moldasig” a întocmit procesul-verbal de constatare și evaluare a pagubelor nr. D/RCA/17-1854, prin care au fost stabilite defectele automobilului deteriorat de model XXXXX, iar la 14 și respectiv la 18 septembrie 2018, au fost stabilite prejudiciile aduse automobilului de model

XXXXX, fiind consemnate în procesul-verbal de constatare a daunelor nr. D/RCA/17-1856.

Conform devizului de calcul întocmit de SA „Moldasig”, suma despăgubirii de asigurare pentru repararea automobilului de model XXXXX, a constituit 7 232,78 de lei, iar suma despăgubirii de asigurare pentru recondiționarea automobilului de model XXXXX, a constituit suma de 83 003,68 de lei.

A declarat reclamantul că în baza contractului de asigurare și a ordinului directorului general, SA „Moldasig” a despăgubit beneficiarii despăgubirii de asigurare și totodată s-a dispus înaintarea acțiunii de regres față de Diacenco Alexandru în limita sumei de 90 936,46 de lei, conform art. 29 lit. d) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006.

A specificat reclamantul că, la momentul producerii accidentului rutier, deținea un contract de asigurare RCAI nr. 3392699 din 18 august 2017, încheiat cu Poleacov Andrei, însă, Diacenco Alexandru, ca persoană vinovată de producerea accidentului rutier nu era inclusă în contract.

În scopul soluționării amiabile a litigiului, SA „Moldasig” a expediat în adresa lui Diacenco Alexandru pretenție cu propunerea de achitare benevolă a prejudiciului material în sumă totală de 90 936,46 de lei, însă, pretenția a rămas fără răspuns.

A solicitat reclamantul încasarea de la Alexandru Diacenco prejudiciul material în mărime de 90 936,46 de lei și cheltuielile de judecată.

Prin hotărârea din 16 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă parțial acțiunea depusă de SA „Moldasig” și a fost încasat din contul lui Diacenco Alexandru în beneficiul SA „Moldasig” prejudiciul material în mărime de 90 287,08 lei și cheltuielile de judecată cu titlu de taxă de stat în sumă de 2707,09 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 04 martie 2020 Alexandru Diacenco a declarat apel împotriva hotărârii din 16 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 18 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Alexandru Diacenco, a fost casată hotărârea primei instanțe și a fost emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii.

Întru consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că, la 18 august 2017, SA „Moldasig” și Poleacov Andrei au încheiat contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule (asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă) seria RCAI nr. 003392699, obiect al căruia l-a constituit asigurarea obligatorie a răspunderii civile auto a asiguratului, care are calitate de posesor / utilizator al autovehiculului indicat în cererea care a servit temei pentru încheierea contractului.

În temeiul acestui contract de asigurare, SA „Moldasig” a eliberat lui Poleacov Andrei polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă (RCA) seria RCAI nr. 003392699, prin care a fost asigurat răspunderea

conducătorului automobilului de model XXXXX, pentru perioada 18 august 2017 până la 17 august 2018.

La 09 septembrie 2017, în municipiul Chișinău, a avut loc un accident rutier cu implicarea automobilului de model XXXXX, condus de Diacenco Alexandru, automobilul de model XXXXX, condus de Dobrojan Vadim și automobilul de model XXXXX, la volanul căruia se afla Bodrug Valeriu.

Prin procesul-verbal cu privire la contravenție seria și nr. MAI03 785069 din 09 septembrie 2017, vinovat de producerea accidentului rutier a fost recunoscut Diacenco Alexandru, care prin decizia agentului constatator din aceeași dată, a fost sancționat cu o amendă în mărime de 24 unități convenționale și 6 puncte de penalizare, pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 242 alin. (2) Cod Contravențional (f. d. 32).

Ulterior, la 18 septembrie 2017, Bodrug Valeriu a depus cerere privind constatarea defectelor ascunse depistate în cadrul procesului de reparație, prin care a solicitat examinarea suplimentară a automobilului de model XXXXX, în rezultat, fiind întocmit procesul-verbal de constatare a daunelor suplimentar, în conținutul căruia au fost indicate și identificate suplimentar piesele avariate ale automobilului de model XXXXX, și anume: cadru suspensie față; tub retur radiator interculer; furtun radiator interculer; tub compresor condiționar; senzor airbag; lacăt centura siguranță față; traversa internă față; cablaj electric față; cilindru ambreiaj; tub cilindru ambreiaj; suport stânga pernă motor; ventilator radiator stânga / dreapta; rezonator filtru aer; joja ulei motor (f. d. 25 - 26).

Întinderea prejudiciilor cauzate în urma deteriorării autovehiculului de model XXXXX a fost stabilit prin procesul-verbal de constatare a daunelor, ce a fost semnat de păgubitul Bodrug Valeriu, inginerul-expert Rașcu Ruslan, reprezentantul SA „Moldasig” și secția securitate „Claims Autotest” SRL Iurie Pricochi.

Conform actului de evaluare cost-reparație nr. 19294 din 26 septembrie 2017, întocmit de SRL „General Expert”, suma totală a costului reparației automobilului de model XXXXX, constituia 83 003,68 de lei, inclusiv: 58 784 de lei – costul părților componente, pieselor; 7 430,68 de lei – costul materialelor; 16 789 de lei – costul manoperei (f. d. 27 - 30).

În rezultatul examinării dosarului de daună nr. D/RCA/17-1586, SA „Moldasig” a emis ordinul nr. 1840-01 din 03 octombrie 2017 „Cu privire la asigurarea despăgubirilor”, prin care a dispus achitarea către SRL „Maran” a sumei despăgubirii de asigurare în mărime de 83 003,68 de lei, cu înaintarea acțiunii de regres către persoana vinovată Diacenco Alexandru în mărime de 83 003,68 de lei, conform art. 29 lit. d) Legea nr. 414/2006 (f. d. 31).

Achitarea despăgubirii de asigurare în mărime de 83 003,68 de lei de către SA „Moldasig” se confirmă prin ordinul de plată nr. 5329 din 9 octombrie 2017 (f. d. 31 verso).

La fel, din materiale cauzei a constatat instanța de apel că în baza cererii depuse de Dobrojan Vadim cu privire la achitarea despăgubirii de asigurare, a fost deschis dosarul de daună nr. D/RCA/17-1584, în cadrul căruia, la 11 septembrie

2017, a fost întocmit procesul-verbal de constatare a daunelor nr. D/RCA/17-1584, prin care, s-a constatat că, la vehiculul de model XXXXX, au fost stabilite următoarele deteriorări: bara protecție față; amplificator bară față; far stânga; proiector ceață stânga; aripa față stânga; contraria față stânga; panou mască față; capitonaj aripă față stânga; verificare și reglare unghi tren; corp bloc segmentii (f. d. 15).

Procesul-verbal de constatare a daunelor a fost semnat de păgubitul Dobrojan Vadim, inginerul-expert Apostol S., reprezentantul SA „Moldasig” Iurie Pricochi.

La 13 septembrie 2017, SRL „General Expert” a întocmit actul de evaluare cost-reparație nr. 19254, prin care s-a constatat că suma costului pentru reparația automobilului de model XXXXX, constituie 7 232,78 de lei, compusă din: 1 680 de lei – costul părților componente, pieselor; costul materialelor – 1774,78 de lei; costul manoperei – 3 778 de lei (f. d. 16).

Prin ordinul companiei de asigurări „Moldasig” societate pe acțiuni nr. 1813-01 din 28 septembrie 2017, s-a dispus achitarea către Dobrojan Vadim a sumei despăgubirii de asigurare în mărime de 7 232,78 de lei. Totodată, prin același ordin, s-a dispus înaintarea acțiunii de regres către persoana vinovată Diacenco Alexandru în mărime de 7 232,78 de lei, conform art. 29 lit. d) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule (f. d. 17).

Achitarea despăgubirii de asigurare în mărime de 7 283,40 de lei de către societatea pe acțiuni „Moldasig” se confirmă prin ordinul de plată nr. 5334 din 9 octombrie 2017 (f. d. 17 verso).

Aplicând prevederile art. 8 alin. (1) și (2), 10 alin. (1), 11, 514, 1302, 1304 alin. (1) și (2), 1398 alin. (1) și (2), 1410 alin. (1) din Codul civil, în redacția până la 01 martie 2019, art. 2, 8 alin. (1)-(2/3), 29 lit. d) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, art. 21 alin. (4), (8), 21 alin. (4), 23 alin. (12) din Legea nr.4141 din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule instanța de apel a conchis că la materialele cauzei sunt anexate procesele-verbale de constatare a daunelor , inclusiv procesul verbal suplimentar, însă acestea nu sunt semnate nici de către asigurat, nici de către utilizator. Lipsa semnăturii asiguratului/utilizatorului pe aceste acte nu a fost explicată de către reclamantă în cererea de chemare în judecată, iar absența unor dovezi privind informarea în acest sens a pârâtului atestă că reclamanta a neglijat obligațiunea prevăzută în acest sens de art. 21 alin. (4) a Legii 414/2006.

Prin urmare, acordul de voință dintre asigurator, pe de o parte și asigurat/utilizator, pe de altă parte, adică dintre Alexandru Diacenco și SA „Moldasig” nu s-a realizat din simplul motiv că, voințele părților nu s-au întâlnit pentru a se încheia valabil actele juridice. Circumstanțe date atestă și faptul că, dreptul apelantului pârâtului de apărarea a intereselor sale a fost încălcat prin obstrucționarea participării acestuia la constatarea daunelor produse în rezultatul accidentului rutier.

Suplimentar a menționat instanța de apel că actele de evaluare întocmite de către expertul SRL „General Expert” nu conțin date cu privire la valoarea autovehiculelor până la producerea accidentului, valoarea rămasă a autovehiculului, adică valoarea părților din autovehicul neavariate în urma distrugerii lui, precum și informații dacă valoarea prejudiciului a fost calculat reieșind din costul pieselor originale sau a celor produse pe bază de licență.

În aceste circumstanțe, Colegiul instanței de apel a considerat că reclamantul intimat derogând de la art. 29 lit. d) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule, eronat a solicitat repararea prejudiciului material și încasarea în ordine de regres, de la Diacenco Alexandru în beneficiul SA „Moldasig”.

Prin urmare, instanța de apel a apreciat ca fiind nefondate argumentele primei instanțe despre faptul că pârâtul nu a prezentat probe pertinente, concludente și admisibile care să combată sumele indicate în actele de evaluare cost-reparație nr. 19254 din 13 septembrie 2017 și nr. 19294 din 26 septembrie 2017, întocmite de SRL „General Expert”, or, apelantul nu a fost citat, chemat pentru participarea la constatarea daunelor produse în rezultatul accidentului rutier, în pofida faptului că la materialele dosarului contravențional este indicat numărul de telefon al apelantului pârâtului și nimic n-a împiedicat-o de intimată să-l contacteze și să coordoneze participarea în comun la stabilirea defecțiunilor autoturismelor avariate.

În concluzie, instanța de apel a conchis că soluția primei instanțe este eronată, deoarece de către reclamant nu au fost prezentate probe prin prisma art.118 CPC în coroborare cu art.121,122 CPC pentru a solicita prin acțiune în regres încasarea prejudiciului în temeiul art. 29 lit.d) al Legii nr.4141 din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

La 28 iulie 2021, SA „Moldasig”, reprezentată de avocatul Adam Gheorghii a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel contrar art. 386 CPC nu a elucidat pe deplin circumstanțele cauzei și a aplicat eronat normele de drept material.

La 19 august 2021, în adresa lui Alexandru Diacenco a fost expediată copia cererii de recurs depusă de SA „Moldasig” cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 149).

La 22 septembrie 2021 Alexandr Diacenco, reprezentat de avocatul Andrei Tarîța a depus referință, prin care a solicitat ca recursul declarat de SA „Moldasig” să fie considerat inadmisibil.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care, recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei denotă cu certitudine faptul că, la 06 mai 2021 instanța de apel a expeditat în adresa părților, inclusiv și în adresa recurentului SA „Moldasig”, prin intermediul adresei electronice info@moldasig.md și claims@moldasig.md, copia deciziei contestate (f.d. 142).

Respectiv, termenul de 2 luni de declarare a recursului a început să curgă de la 07 mai 2021, ziua imediat următoare datei comunicării deciziei instanței de apel și a expirat la 07 iulie 2021, însă SA „Moldasig”, reprezentată de avocatul Adam Gheorghii, a declarat recurs abia la 28 iulie 2021 (f.d.143).

Prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul a fost declarat de către Societatea pe Acțiuni „Moldasig”, reprezentat de avocatul Adam Gheorghii, cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434 din Codul de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul apreciază cu certitudine că, contestarea actului judecătoresc cu depășirea intervalului de timp menționat demonstrează atitudinea neglijentă a recurenților față de drepturile procedurale conferite de legislația națională.

Pe cale de consecință, examinarea unui recurs tardiv declarat împotriva unei hotărâri definitive ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și ar încălca dreptul intimității la un proces echitabil.

Relevantă în acest aspect este hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului pronunțată în cauza Ponomaryov contra Ucrainei (cererea nr. 3236/03, 03 aprilie 2008), în conținutul căreia Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că, deși, în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că, revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termen de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, indică Curtea, posibilitatea repunerii în termen

nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință. În toate cazurile, instanțele interne ar trebui să verifice dacă motivele de repunere în termen ar putea justifica o ingerință în principiul autorității de lucru judecat.

Reglementări similare au fost statuate de către Înalta Curte și în cauzele Ceachir contra Moldovei, Popov contra Moldovei și Melnic contra Moldovei, în care s-a menționat că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Societatea pe Acțiuni „Moldasig”, reprezentat de avocatul Adam Gheorghii, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (1) și (2), 433 lit. b) și 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Moldasig”, reprezentat de avocatul Adam Gheorghii, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru